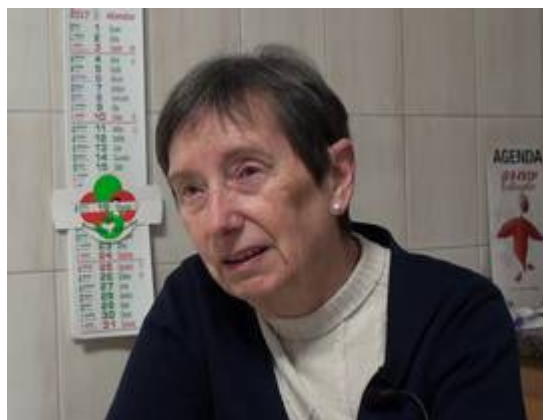

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Ester Salaberria Kortaberria

*Lezo, Gipuzkoa
(1939)*

Aurkibidea

Biografia

Mandazaia Enea izeneko etxean jaio zen. Zortzi anai-arreba ziren, Ester zazpigarrena. Aita lezotarra zuen baina Errenteriako paper-fabrikan egiten zuen lan, bulegoetan. Ama, berriz, Errenteriakoa zen, etxekoandrea, baina jostun ibilia. Esterrek ere Errenterian egin zuen lan, Niessen tailerretan saltzaile moduan, eta etxekoandre gisa geroago. [Irene Salaberria](#) ahizpa ere elkarriketatuta dago.

Zintak

LEZ-082

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarriketatzailerak(k):** Lizeaga, Irati
- **Data:** 2017-12-19
- **Iraupena:** 83 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Lizeaga, Irati

Pasarteak

1. Garai bateko Mandazaia Enea

- **Erref:** LEZ-082/003
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 00:02:17. **Bukatu:** 00:04:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Esterrek bere etxea, Mandazaia Enea, nolakoa zen kontatzen du pasarte honetan.

2. Aita paper-fabrikako langile

- **Erref:** LEZ-082/007
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:07:23. **Bukatu:** 00:08:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

Laburpena:

Aitak paper-fabrikako bulegoetan egiten zuen lan. Aitonak Kampsan egin zuen lan. Amak etxean egiten zuen lan, etxeokandre. Amaren aldeko aiton-amonak ez zituen ezagutu.

3. Txikitako oroitzapenak: Donibanera paseoan

- **Erref:** LEZ-082/009
- **Iraupena:** 0:00:49. **Hasi:** 00:09:41. **Bukatu:** 00:10:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Gogoan du txikia zenean egin zitekeen paseo bakarra Lezo-Pasai Donibane zela. Familian eta lagunartean joaten ziren hara paseatzera.

4. Osabaren baserrira jolastera

- **Erref:** LEZ-082/010
- **Iraupena:** 0:00:27. **Hasi:** 00:10:30. **Bukatu:** 00:10:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Hamar urte zituelarik, osabak Martixkone baserria erosi zuen. Bera eta ahizpa, Irene, bertara joaten ziren jolastera eskolatik irtendakoan.

5. Lezoko eskola publikoa

- **Erref:** LEZ-082/012
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:11:08. **Bukatu:** 00:12:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Lezoko eskola publikora joaten zen Ester ikastera. Bertan, neskak eta mutilak banandurik ikasten zuten. Oso eraikin dotorea dela esaten du Esterrek, argitsua eta handia. Guztira hiru gela bakarrik zituen eskolak, 6 -14 urte bitarteko ikasleentzat.

6. Eskolan gaztelaniaz

- **Erref:** LEZ-082/014
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:12:32. **Bukatu:** 00:13:42

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskolan gaztelaniaz jardun behar bazuten ere, maistrak ez zien ezer esaten euskaraz egiten zutenean. Gogoan du anai-arrebek eskolan paperekin tximeletak egin eta buruan jartzen zituztela, jolasteko.

7. "El libro verde de la Falange"

- **Erref:** LEZ-082/015
- **Iraupena:** 0:00:33. **Hasi:** 00:13:42. **Bukatu:** 00:14:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

"El libro verde de la Falange" zelakoa du gogoan Esterrek, larunbat arratsaldetan lantzen zuten hau eskolan. Maistrak betebeharrez pasatzen zuen liburu hura, ahalik eta azkarren.

8. Gerrako biktimei "Cara al Sol" abestea

- **Erref:** LEZ-082/016
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:14:15. **Bukatu:** 00:15:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

Gogoan du Esterrek "cara al sol" abestu behar izaten zutela mezan, gerrako biktimen izenak zeuden paretan.

9. Babarrunak eta tomate saltsa

- **Erref:** LEZ-082/018
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 00:15:12. **Bukatu:** 00:15:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Babarrunak eta tomate saltsa jaten zituzten gehienbat etxean. Igandetan, ordea, garbantzuak eta haragi pixka bat, salda, eta haragia tomatearekin.

10. Ostiraletako meza eta dotrina

- **Erref:** LEZ-082/019
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:15:42. **Bukatu:** 00:16:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:

Jaunartzea egin ondoren, lehendabiziko ostiraletan joan behar izaten ziren mezara, eskolara joan aurretik. Sei urtetik gorakoek, ordubietatik hiruretara dotrina ikasi beharra zuten elizan eta eskolan.

11. "Txotxa baino, umia hobe"

- **Erref:** LEZ-082/020
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:16:53. **Bukatu:** 00:17:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Baserría » Baserriko lanak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Esaerak

Laburpena:

Osabaren Martixkone baserrira batik bat jolastera joaten baziren ere, ilarrak jasotzen, babak jasotzen... ere ibiltzen ziren.

12. Nork agintzen zuen etxean

- **Erref:** LEZ-082/022
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:17:58. **Bukatu:** 00:20:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Etxean amak agintzen bazuen ere, Esterrek ez du oroitzen aita eta amaren arteko botere banaketarik. Behin, babarrunik jateko gogorik ez zuenez, amak eskolatik bueltan jan beharko zituela esan zion.

13. Lezo asko aldatu al da?

- **Erref:** LEZ-082/024
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 00:20:11. **Bukatu:** 00:21:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

<p>Itxuraz asko aldatu da Lezo Esterrentzat. Lezoarrek ere gehiago ezagutzen zuten elkar, mezara joateko elkartzen baitziren denak.</p>

14. Baserritar bakoitzak bere bezeroak zituen

- **Erref:** LEZ-082/025
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:21:58. **Bukatu:** 00:23:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Baserrria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroztera

Laburpena:

Astoaren laguntzaz saltzen zuten esnea baserritarrek, bakoitzak bere bezeroak zituen. Marmita hartu eta eskailerak igotzen zituzten saltzaileek. Esterren etxean, hala ere, osabaren Martixkone baserriko esnea edaten zuten.

15. Erreterriako zinemara

- **Erref:** LEZ-082/027
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:23:13. **Bukatu:** 00:24:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

Elizak zinema antolatzen zuen zenbaitetan Lezon. Bestetan, aldiz, Erreterriara joaten ziren parrokiako zinemara. Filmak, orokorrean, bakeradak izaten ziren. Maitasunezko filmak moztu egiten zituzten, zentsuratu.

16. Tabernak eta sagardotegiak

- **Erref:** LEZ-082/029
- **Iraupena:** 0:02:09. **Hasi:** 00:24:30. **Bukatu:** 00:26:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Sagardotegiak
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Baserrria » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:

Plazan bi taberna zauden, San Juan kalean beste bi, eta Zubitxon ere bai. Sagardo garaian, ordea, lokalak zabaltzen zituzten Lezon sagardoa saltzeko. Baserrietara ere joaten zen jendea sagardo bila, botila etxetik eramanda. Zizarra eta pitarra edaten zituzten etxean. Lopenen eta Bordatxon egiten zuten batik bat sagardoa. Bordatxora, gainera, Lezokoa ez zen jendea joaten zen sagardoa edatera.

17. Dantzalditik sua itzaltzera

- **Erref:** LEZ-082/031
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:26:43. **Bukatu:** 00:28:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:

Lezon mendi talde bat zegoen, autobusa hartu eta San Anton, Ereñozu eta San Markos aldera joaten ziren. Jaizkibel mendian suteak ohikoak ziren. Esterrek gogoan du igande batean Erreterian dantzan zebilen jendea eraman behar izan zutela soldaduek Jaizkibeleko sua itzaltzera.

18. Erreteriarako dantzaldiak

- **Erref:** LEZ-082/032
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:28:00. **Bukatu:** 00:29:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Lezoko jaietan jotzen zuen bandak herriko plazan, baita San Juanetan eta santuetan ere. Erreterian dantzaldiak bi zati zituen, bata bandak jotzen zuen musikarekin, eta bestea gramolaz. Neskak neskekin dantzatzen zuten, eta mutilak dantza egiteko eskatzera joaten ziren haiengana.

19. Emakumeen arteko kritikak

- **Erref:** LEZ-082/034
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:29:45. **Bukatu:** 00:30:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkongabeak

Laburpena:

Askotan, bi mutil baino gehiagorekin ibiltzen ziren neskak kritikatuak izaten ziren.

20. Lezoko jaietan beti pilota partidua

- **Erref:** LEZ-082/035
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 00:30:28. **Bukatu:** 00:31:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:

Jesus Otegi, Juanito Mendizabal, Juan Mari Puente eta Etxanditarrak pelotari ezagunak ziren Lezon. Ohitura zen herriko jaietan pilota partiduren bat jokatzea.

21. Lezoko bertsolariak

- **Erref:** LEZ-082/037
- **Iraupena:** 0:00:39. **Hasi:** 00:31:33. **Bukatu:** 00:32:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Lezoko bertsolarien berri galdetzean, Esterrek "Lexo" aipatzen du. Jaietan, besteak beste, Uztapide, Basarri eta Lasarte bertsolariak joaten ziren bertsotan aritzera.

22. San Juandarrekin "pikea"

- **Erref:** LEZ-082/039
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:32:18. **Bukatu:** 00:33:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

Laburpena:

Lezokoek baserritar fama zuten, "kaxero" fama. San Juandarrek, ordea, harro fama zuten.

23. Lezoko kaia

- **Erref:** LEZ-082/040
- **Iraupena:** 0:02:09. **Hasi:** 00:33:30. **Bukatu:** 00:35:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak

Laburpena:

Kaia naturala zen Lezon zegoena, iturri bat ere bazuen puntan.

24. "Mutilek gehiago egiten zuten euskaraz"

- **Erref:** LEZ-082/041

- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:35:39. **Bukatu:** 00:37:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

<p>Mutilek neskek baino gehiago hitz egiten zuten euskaraz. Esterren iritziz, neskek gehiago jo dute gaztelaniara "modernoagoa" zelakoan. Mutilek euren artean hika egiten bazuten ere, galtzen hasia zen. Esterren etxean zuka egiten zuten, baina aitzak bere arrebeekin hitanoa erabiltzen zuen.</p>

25. Banda bukatutakoan etxera

- **Erref:** LEZ-082/042
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:37:11. **Bukatu:** 00:38:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Jai-giroa » Beste toki batzuetara jaietara

Laburpena:

Beste herrietako jaiak zirenean mugitzen ziren Lezotik, hala nola, Oiartzunera, Pasai Donibane eta Pasai San Pedrora eta Pasai Antxora.

26. Joan-etorriak trenez

- **Erref:** LEZ-082/044
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:38:28. **Bukatu:** 00:39:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak

Laburpena:

Errenteriako trenaz eta tranbiaz jarduten du pasarte honetan Esterrek.

27. Lezon San Juaneko arraina saltzen zen

- **Erref:** LEZ-082/046
- **Iraupena:** 0:00:48. **Hasi:** 00:39:58. **Bukatu:** 00:40:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:

Pasai Donibanetik joaten ziren emakumeak lezora arraina saltzera, buru gainean eramaten zuten hau.

28. Santa Krutz txiki

- **Erref:** LEZ-082/047
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:40:46. **Bukatu:** 00:41:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

Mendekosteak, Santa Krutzak eta Santa Krutz txikiak zituzten Lezon herriko jaiak. Jaien bezperan elizara joaten ziren. Egun bateko jaiak izaten ziren hauek, musikariak, txistulariak diana jotzen, etab. egoten ziren.

29. Gabonetan bixigua opari

- **Erref:** LEZ-082/048
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 00:41:46. **Bukatu:** 00:42:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erljioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Gabonetan bixigua jaten zuten, oparitu egiten baitzuten.

30. Lokutorioa plazan

- **Erref:** LEZ-082/050
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:43:24. **Bukatu:** 00:44:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak
- Lanbideak » Beste batzuk
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak

Laburpena:

Agoazilak eta Serenoak egiten zituzten lanak kontatzen ditu hemen Esterrek. Telefonorik ez zen, eta serenoak laguntzen zuen jendea larrialdietan.

31. Emakumeen janzkera

- **Erref:** LEZ-082/051
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:44:24. **Bukatu:** 00:45:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Gona eta galtzerdiekin janzten ziren.

32. Emakumeak lantegietan lanean

- **Erref:** LEZ-082/053
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 00:46:09. **Bukatu:** 00:47:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:

Lezon jende askok egiten zuen lan fabriketan, askotan emakumeak ziren langileak. Francoren garaian emakumeek ezkondu ondoren utzi egin behar izaten zuten lana.

33. Errazionamendua lezon

- **Erref:** LEZ-082/054
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 00:47:56. **Bukatu:** 00:49:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Errazionamendua zela eta, otarteko bat izaten duten egun osorako jana. Familia bakoitzari denda bat zegokion herrian, egokitutako jana jasotzera joateko.

34. Tren bidez estraperloa

- **Erref:** LEZ-082/055
- **Iraupena:** 0:00:42. **Hasi:** 00:49:30. **Bukatu:** 00:50:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Kontrabandoa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Pasaiaiko portura janaria ekartzen zenez, lapurtu eta herrian saltzen zen errazionamendu garaian. Tren bidez ere laranjak eramaten zituzten Lezora.

35. Trabajadoreak herrian

- **Erref:** LEZ-082/057
- **Iraupena:** 0:00:25. **Hasi:** 00:50:31. **Bukatu:** 00:50:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Gerraostean soldaduen presentzia handia zen Lezon. Martixkone inguruan eta Jaizkibel inguruan ibiltzen ziren.

36. Janaria lapurtzeko beldurrez

- **Erref:** LEZ-082/058
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:50:56. **Bukatu:** 00:52:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gerraostean gosea zela eta, beldurrez izaten ziren baserritarrak, soldaduek askotan lapurtzen baitzuten janaria kontroletan etab.

37. Don Pedro medikua

- **Erref:** LEZ-082/059
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:52:11. **Bukatu:** 00:54:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Kanpotarra zen Lezoko medikua, baina euskaraz egiten saitzen omen zen. Erreterria aldean ere egiten zuen lan. Emaginak ere ez ditu gogoratzen. Ahizpak etxean izan zituen haurrak, eta erreteriatik etortzen ziren emaginak laguntzera.

38. Haurdunaldia ezkutatzeari ohitura

- **Erref:** LEZ-082/061
- **Iraupena:** 0:00:49. **Hasi:** 00:54:27. **Bukatu:** 00:55:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak

Laburpena:

Garai batean haurdunaldia ezkutatu egiten zuten, arropa zabalak erabiliz. Esterrek gaur egun haurdun geratzea eta garai batean geratzea oso desberdina dela dio, gaur egun errazagoa baita haurdunaldia noiz hasi den jakitea.

39. Rona edatea hagineta minerako

- **Erref:** LEZ-082/062
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 00:55:16. **Bukatu:** 00:57:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua

Laburpena:

Kamamila denerako erabiltzen zuten etxean. Ukenduak ere erabiltzen zituzten. Paper-fabrikak bere medikua zuen, eta aitarengana joaten zen maiz etxera. Hilerokoaren mina kentzeko ere zenbaitek ron kopa bat hartzen zuten, baita hagineko mina zutenean ere.

40. Astero konfesatzera

- **Erref:** LEZ-082/064
- **Iraupena:** 0:03:25. **Hasi:** 00:57:40. **Bukatu:** 01:01:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Lezoko apaizaz ari da Ester pasarte honetan. Giro txarra zegoen herrian gerraostea zela eta. Aita Donostiara joaten zen konfesatzera, Lezoko apaizarengandik urruntzeko. Ezkondu eta lehen haurra izatean, elizara joan behar izaten zuten emakumeek, "arima garbitzeko".

41. Lezoko apaiza euskalduna

- **Erref:** LEZ-082/065
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 01:01:05. **Bukatu:** 01:01:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren jarrera
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Ordiziakoa zen Lezoko apaiza, oso euskalduna. Lezon euskara mantendu zuen honek, baina jendea sufriarazi zuela du gogoan Esterrek, apaiza oso zorrotza baitzen.

42. Lezoko apaiza euskara bultzatzen

- **Erref:** LEZ-082/066
- **Iraupena:** 0:01:23. **Hasi:** 01:01:58. **Bukatu:** 01:03:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Ikastola sortzeko giroa piztu zen herrian, eta euskarazko eskolak emateko tituludunik ez zenez, Lezoko apaizak atera zuen titulua. Bertara 1960.hamarkada inguruan jaiotako zenbait ume joan ziren.

43. Sacamantecasen beldur

- **Erref:** LEZ-082/068
- **Iraupena:** 0:00:37. **Hasi:** 01:03:33. **Bukatu:** 01:04:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Txikitako kontuei buruz galdetzean, sacamantecasi beldurra ziotela kontatzen du Esterrek. Erreterian ere ba omen zen gauez kalera irteten zen gizon beldurgarri bat.

44. Kaniketan eta kromotan

- **Erref:** LEZ-082/070
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 01:04:27. **Bukatu:** 01:06:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Kaniketan aritzen ziren umetan, baita kromotan eta sokasaltoan ere bai. Kromo berriak eta zaharrak zituzten, baina zaharrek balio gehiago zuten.

45. Eskolan ikasi zuen gaztelania

- **Erref:** LEZ-082/072
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 01:07:10. **Bukatu:** 01:08:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Beste hizkuntzak eta hizkerak

Laburpena:

Gogoan du denak antzeko zebiltzala gaztelania ikasten, eta maistrak euskarazko izenak gaztelaniara pasatzen zituela.

46. Dantza-taldearen sorrera

- **Erref:** LEZ-082/074
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 01:08:15. **Bukatu:** 01:09:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Dantza-taldea sortu nahian, neska-mutilak elkartzen hasi ziren, eta bikote asko sortu ziren bertatik. Jaietan dantzaten zuten batik bat. Beranduago,

Allerru elkartea sortu zen, eta orduan garrantzi handiagoa eman zitzaion dantza-taldeari, besteak beste.

47. Lezoko dendak

- **Erref:** LEZ-082/076
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 01:10:54. **Bukatu:** 01:12:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Bi denda handi zeuden Lezon, denetarik izaten zuten bertan, erremintak eta guzti. Bestela, denda txikiak ere baziren, haurren zapatak, barruko arropa...

48. Gabonetan diru-eskean

- **Erref:** LEZ-082/077
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 01:12:22. **Bukatu:** 01:14:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Bere anai-arrebak etxez etxe ibiltzen ziren gabon kantan abesten. Ordain moduan janaria jematzen zitzaiela du gogoan Esterrek, intxaurrak, mandarinak...

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-02-15

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com